

ራእይ የሃንሰ

ራእይ 2:18-29

ትምህርት:	ሳርዴስ -ትእምርት ባምቡላ ማሕበር
አተኮር:	ራእይ 3:1-7
ዝጽናዕ ጥቅሱ:	“... ህያው ተባሂልካ ትስመ አሎካ፣ ግናኸ ምዑት ኢኻ። ንግብርካ አብ ቅድሚ ኣምላኸይ ምሉእ ኮይኑ ኣይረኸብኩዎን።” (ራእ 3:1-2)

ሳርዴስ ናይ ብግድማ ክትርእዮ ከሎኻ ዝብሃግ ግናኸ ቀሪብካ ብሚዛን የሱስ ክርስቶስ ምስ ተግዘብካዮ ህይወት ዘይብሉ ኣበረኛ ኮይኑ እትረኸቦ ትእምርት እዩ - ከም ናይ ፕላስቲክ ዕምባባ። ሳርዴሳዊ ክርስትና ኣብ ቅድሚ የሱስ ክርስቶስ ኣበረኛን ዮኑንን እዩ።

1. ከተማ ሳርዴስ

ሳርዴስ ሓንቲ ካብተን ኣብ ራእይ የሃንሰ ትጠቐሰን ዘለዎ ሾብዓተ ናይ ትእምርት ከተማታትን ማሕበራትን እያ። ብዝና፣ ብሃብቲ ወርቃን ብዘይድፈር ዚመስል ስትራታጂካዊ ዝኾነ ኣቀማምጣ ቦታኣን፣ ብክልቲኣ፣ ብሕሉፍ ታሪኻ እትንዩት ከተማ እያ ነይራ። ግናኸ ብ 546 ቅ.ል.ክ. ብፐርስያዊ ንጉስ ቂሮስ፣ ብ 214 ቅ.ል.ክ. ድማ ብግሪኻዊ ኣንቲዮኮስ ብቐሊል ተማሪኻን ተዘሚታን። ዝንኣ ዘጥፍኡትን ዝቈንጸበትን ክነሳ ግና ከንቱ ዝኾነ ናይ ከምዚ ነበርኩ ኢልካ ምንያት ኣይሓደገትን። ነታ ማሕበር ድማ በቲ ናይ ሳርዴስ ታሪኻ ምሳሌ ገይሩ፣ መንፈሳዊ ሓቂ ክትልብመሉ፣ ማለት፣ ብኸንቱ በርጠጥ ከይትብል፣ ይምህራ።

2. ማሕበር ሳርዴስ - ማሕበር ባምቡላ

ወንጌል ንመጀመርታ ጊዜ ናብ ሳርዴስ ዝኣተወ፣ ማሕበር ሳርዴስ ድማ እተመሰረተሉ በቲ ጊዜ ናይ ካልኣይ ሚስዮናዊ ወፍራ፣ ብ49-51 ድ.ል.ክ.፣ ብጳውሎስን ብጳውሎስን እዩ (ግብ 15:40-41 16:17 18:1-22)። ስለዚ የሃንሰ ራእይ የሃንሰ ክጽሕፍ ከሎ፣ ወንጌል ካብ ኣርብዓ ዓመታት ዝበዝሕ ኣብ ሳርዴስ ሰሲኑ ነይሩ ማለት እዩ። ኣብ ውሽጢ እቲ ሓደገት

ዓመታት እቲ ግና ከምቲ መርዓዊ ዘይሓዛስ ዓርኪ ይሕዛ ዝተባህለ፣ ከም ዕምባባ ፕላስቲክ ኮይኑ፣ ቁምነገር ናይ ብሓቂ ክርስትያን ምኃን ኣጥፊኡ፣ ብታሪኹ ዝንዩት ማሕበር ከም ዝኾነ ተሓቢሩልና ኣሎ። እቲ “ትስመ ኣሎኻ፣ ግናኸ ምዑት ኢኻ” ኢሉ ዝዘልፎም ቅርብ ኢልና ነቐልበሉ።

እዚ ትእምርት ብማሕበር ሳርዴስ ተሓቢሩ ዘሎ ምስቲ ታሪኽ ቤተ-ክርስትያን ከነረኣእዮ ከሎና ምስቲ 1517-1750 ድ.ል.ክ. ገኒኑ ዝነበረ ባህርያት ናይ ክርስትያን ሃይማኖት ዝቋረን እዩ። *ዘበን ባምቡላ ክርስትና ንበሎ። ይስተር!!!* እቲ ካብ ሕሉፍ ተሞክሮን ታሪኽን ዝምሃር ለባም እዩ።

3. መንነት የሱስ ንማሕበር ሳርዴስ

ንሳርዴስ ከም ትእምርት “ሾብዓተ መናፍስቲ ኣምላኸን ሾብዓተ ከዋኸብትን ዘለዉዎ” ኮይኑ ይግለጸሎም (3:1)።

ኣብ ትእምርታዊ ኣዘራርባ ናይ መጽሓፍ ቅዱስ ሾብዓተ ምልክት ናይ ምልኣት፣ ናይ ፍጻሜ እዩ። እሞ፣ የሱስ ክርስቶስ ንማሕበር ሳርዴስ መን እዩ? ንሱ፣ በቲ ሾብዓተ መናፍስቲ ተሓቢሩ ከም ዘሎ፣ ቀዳማይ፣ ብመንነቱ ምልኣት መለኮት ዘለዎ እዩ። ካልኣይ ድማ ኩሉ ምስጢር ናይ ህልውና ቤተ-ክርስትያን ትሕቲ ምቁጽጽፍ ዝኾነ እዩ። ከዋኸብቲ፣ ትእምርቲ ናይ ኩለን ማሕበራት ናይ ኩሉ ዘበናት፣ ኣብ ኩሉ ቦታታት እዩ።

ማሕበር ሳርዴስ ግና ነቲ መለኮታዊ መንነቱን ቦታኡ ኣብቲ ማሕበር ኣመንትን ዝዘንግዕዎ ኮይኖም ተረኺቦም። ነዚ

ብምዝንጋዕ ድማ ከም ማሕበር “ባምቡላ” ኩይናም።

4. መልእኽቲ ንማሕበር ሳርዴስ

4.1. መልእኽቲ ካብ መን?

እቲ መልእኽቲ እንታይ ምዃን ጥራይ ዘይከክብ፡ ካብ መን ምዃን ድማ ይሰቁርኩም ዝበሎም ነተኩረሉ። ብመንንቱ መለኮት ብምልኣት እዩ፡ ተራ ሰብ ኣይከክብን። ርክቡ ምስ ቤተ-ክርስቲያን ድማ፡ በቲ ትእምርቲ ናይ “ሹብዓተ ከዋኽብቲ ዘለዎ” ተሓቢሩ ከም ዘሎ፡ ኩሉ ናይ ቤተ-ክርስቲያን ጉዳይ ወሳኒኡ ንሱ እዩ። እምበኣር ነዚ ክልቲኡ ስለ ዝዘንግዕዎ እዮም ማሕበር ሳርዴስ ኣብ ኣደዳ “ባምቡላ” ምዃን ዝወደቁ።

4.2. እንታይ እዩ እቲ መልእኽቲ ንሳርዴስ?

ሀ. እፌልጥ ኣሎኹ ይብሎም (3:1)።
ክንዮ እቲ ካብ ዘድንቑኻ ትረኽቦ ናእዳ ኩነ፡ ወይ ናእዳ ርእሰኻ (“ህያው ተባሂልካ ትሰመ ኢኻ”)፡ ኣነ ብዛዕባኻ ዝፈልጥ ኣሎኒ እናበለ ዘጋልጸም በብሓደ ንመልከቶ።

ሓደ ክርስቲያን፡ ክልብምን፡ ብእኡ ድማ ክፍወስሲ፡ መን ምዃን ድማ ምእንቲ ከለለ፡ ሰማዒ ገዛእ ርእሱን ዝንእዱዎን ጥራይ ዘይከክብ ሰማዒ የሱስ ክርስቶስ ድማ ክኸውን ኣለዎ።

ለ. ንሱ ብዛዕባስ ሳርዴስ ዝፈልጦ።

ለ.1. “ህያው ተባሂልካ ትሰመ ኣሎኻ፡ ግናኽ ምወት ኢኻ” (3:1) ምእመን ሳርዴስ፡ ግዳማዊ መልክዕ ናይ ክርስቲያን ብዘይ ልብን ህይወትን ናይ ክርስቲያን ዝበዝሕዎ እዩ ነይሩ። ነዚ የሱስ ክርስቶስ፡ ሬሳ ክርስትና ይብሎ።

ለ.2. ዘይምሉእ። ካልኣይ ዝረኽቡሎም እንታ ብዛዕባ ጉድለት ተግባራቶም እዩ። “ንግብርኻ ኣብ ቅድሚ ኣምላኽይ ምሉእ ኩይኑ ኣይረኽቡኩዎን” ዝብሎም ንመልከቶ።

ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ ፍርዲ ናይ ጠሓሲ ምዃን ጥራይ ዘይከክብ፡ ናይ

ጉደሎ ምዃን ድማ ኣሎ። እሞ፡ ሳርዴሳዊ ጌጋ ምእንቲ ኸይደግሞስ ክርስትያናት ህይወቶም ብመስፈር ኣምላኽ ዝምርምሩ ክኹኑ ኣለዎም። (ዘፍ 17:1-2 ማቴ 25:1-13)።

ሐ. ሽዱሽተ መኣረምታታት ንሳርዴስ።

ሐ.1. ንቐሕ ኩን (3:2)።
ብቐል ኣምላኽ ተማዒድኩም ኣብ ኣየናይ መንፈሳዊ ኩነታት ከም ዘሎኹም መለለይቲ ኩኑ ይብሎም። ክሳዕ ማዕጸ ዝዕጸወኩም ከም እተን ዓያሱ ደናግል ኣይትኹኑ ኣሊ ብሳርዴስ ንክርስትያናት የለብም ኣሎ።

ሐ.2. ተበጃዊ ኩን (3:2)
መንፈሳዊ ኩነታትካ ምስ ኣለለኻ፡ ምስ ተነሳሕካሉን፡ ብናይ ብጸትካ ተመሳሳሊ መንፈሳዊ ኩነታት ድማ ብልቢ ዝግደስ ሰብ ኩን። ፋዕራ ዘይብሉ ክርስቲያን ኣይትኹን። “ንቶም ኪሞቱ ኣሎም ዘለዉ ካልኣትውን ኣበርትዓዮም” ዚብል ምሕጽንታ ነቐልበሉ።

ሐ.3. ተኣራሚ ኩን (3:3)።
ብናይ ካልኣትን ናይ ገዛእ ርእሰኻን ተመክሮታት ብምዝካር ተኣረም። እዚታት ናብ ምንሳሕ ዝመርሓካ ይኹን (ሉቃስ 15:17-20)።

ሐ.4. ሓላዊ ኩን (3:3)።
ነቲ ንቐሕ፡ ተበጃዊ፡ ተኣራሚ ኪንካ ዝጀመርካዮ ሓልዎ። ማለት ብእኡ ገሰግሲ፡ ኩስኩሶ። እትገብሮ ምምሕያሽ ጊዝያዊ ኩይኑ ኣይትረፍ።

ሐ.5. ተነሳሕ (3:3)
ምንሳሕ፡ እተላግበሉ ምስምስ ከይደለኻ፡ ናተይ ጌጋ፣ ናተይ ውድቀት ኣበይ እዩ ኣልካ ምልላዩ ምእማኑ፡ ምንዛዝ፡ ናይ ምዕራዩ ስጉምትታት ምውሳድ እዩ።

ምንሳሕ በናፍጭ ኣይከክብን። ነቐሕካ ዘይምንሳሕ ግና ዘይተርፍ መሪር ሳዕቤናት ኣለዎ። ንማሕበር ሳርዴስ ከምዚ ኣሊ የጠንቅቆም፡ “እንተ ዘይነቓሕካ ግና፡ ከም

ሰራቹ ኸመጸካ እየ፡ በየነይቲ ሰዓት ከም ዝመጸካውን ኣይክትፈልጥን ኢኻ።” እዚ ማለት፡ ነቲ እምቢተኛ ክርስትያን፡ ብሃንደበት፡ መኻልፍቲ ብመቐዘፍቲ ኣምላኽ ከም ዝወርድ ነስተዋድዮ።

ሐ.6. ኣብ ሳርዴስ ንዮሱስ ክርስቶስ መዲቦም መሪጸም ዝሰዓቡ ነይሮም። ብዛዕባኦም ዝብለና ሓሙሽተ ነጥብታት ንመልክት 93:4)።

1^ይ. እዚኣቶም ብቑጽሪ ሒደት እዮም ነይሮም። ባምቡላ ክርስትያናት ድማ ኣይነበሩን። ኣምላኽ ዝሕጎሰሎም “ብቑዓት” ኢሉ ዚምስክረሎም እዮም። ምስቲ ዝበዝሕ ክርስትያን እዩ ብሃሊ ግጉይ ምእመን ስለ ዘይነበሩ፡ ነዚኣቶም ናይ ብሓቂ ክርስትያን ምኃን ቀሊል ከም ዘይነበረ ክንግምት ንኸእል።

2^ይ. “ክዳውንቶም ዘይጸየቑ ብቑዓት” እናበለ ብምስላ ብምንኣድ ይዛረበሎም። ክዳን ኣብቲ ሕብረተ-ሰብካ ተቐባልነት ዘውሀበካ ልብሲ እዩ። እዞም ክርስትያናት ሳርዴስ ነቲ ኣብ ከባቢኦም ዝነበረ ናይ ኣረሜን ባህሊ ክመስሉ እሞ ተቐባልነት ክረኽቡ ፈተናታት ነይርዎም። ነዚ ድማ እዩ ብምጽያቕ ክዳን መሲልዎ ዘሎ። ኣብ ኣምልኮ ጣኦታት፡ ኣብ ኣምልኮ ቄሳር፡ ኣብ ነውራም ጓይላታትን ስኽራንን ክሳተፉ ይፍተኑ ነይሮም። ኣብዚታት ምስታፍ ብክርስትያናዊ መትከል ዝኣበዩ፡ መንነቶም ብማእከላይ መርገጽ ዘይቀጠኑ ሒደት ነይሮም። የሱስ ክርስቶስ ድማ ቦቲ ዝወሰድዎ ስጉምቲ ባህ ኢሉዎ፡ “ክዳውንቶም ዘይጸየቑ፡ ብቑዓት፡” እናበለ ይንእዶም።

3^ይ. “ኣብ ሳርዴስ” ምባሉ ድማ ዝነበርዎ ኣከባቢ ክንግንዘቦ ይሕብረልና። ኣብኡ ብጠባዮምን ብኣተሓሳስብኦምን ክርስትያናት ምኃን ከዘጸሩ ኣመንቲ ምንባሮም ንመልክቶ። ነቲ ሓቀኛ ክርስትያን፡ ዓወት ንሓፋሽ ወትሩ ናይ ግድን መምርሒ ኣይኮነን። እቲ ክርስትያን፡ ነዚ ይብድህ እዩ።

4^ይ. እሙናት ክርስቶስ ምኃን ኣማ ከም ዘለዎ ብክልተ ሓበሬታታት ከበሰሮም ከሎ

ንርኢ። “ጸዕዳ ክዳውንቲ ተኸዲኖም ምሳይ ኪመላለሱ እዮም” ይብል ኣብ 3:4ሐ። ጸዕዳ ክዳውንቲ ምልክት ናይ ንጹሃት ምኃን ኣማ፡ ብመገዲ ቅድስናን ኣጋጥን ከም እተመላለሱ ኪምስክረሎም እዩ። ምስናይዚ “ምሳይ ኪመላለሱ እዮም” ኢሉ የተሰፍዎም። እዚ ክዛወሩ እዮም ማለት ኣይኮነን፡ ኣብ ኩሉ ናይ የሱስ ክርስቶስ ዘበለ ኣብቲ ዳግማይ ምጽኣቱ ድማ ክሳተፉ እዮም፡ ከምተን ለባማት ሓሙሽተ ደናግል ማለት እዩ።

5. ብድህ ንሳርዴሳውያን (3:5-6)።

የሱስ ክርስቶስ፡ ንማሕበር ሳርዴስ ሓሙሽተ ብድህታት የቐርበሎም።

5.1. ሰዓርቲ ክኸኑ ይብድህም። ክርስትያናዊ ህይወት ክትቃለስን ክትዕ ወትን ግድን ይሓትት። መንፈሳዊ ቃልስን ዓወትን ናይ ግድን እዩ።

5.2. ናይ ዓወቶም ምልክት የሱስ ክርስቶስ ዝሀበም ጸዕዳ ክዳውንቲ ኪኸደኑ እዮም። ጸዕዳ፡ ምልክት ናይ ቅድስናን ኣጋጥን እዩ። ቅዱሳትን ፍቕሪ ክርስቶስ ዝመልኦ ኣምን ምኃን የሱስ ክርስቶስ ክእመኖ እዩ።

5.3. ስሞም ካብ መጽሓፍ ህይወት ኣይክፍሕቆን እዩ። ኣባላት መንግስቲን በረኽታቲን ምኃን ክረጋገጹም እዩ።

5.4. ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሄር ኣቦን ኣብ ቅድሚ መላእኽቲን ድማ እከላ ናይ ብሓቂ ክርስትያን እዩ ኢሉ ክእመነሉ እዩ።

5.5. እዚ ብድህ እዚ መንፈስ ቅዱስ ንኸሎም ማሕበራት ዘቐርበሎም ዘሎ እዩ። ብድህ ሰብ ዘይኮነስ ብድህ መንፈስ ቅዱስ ባዕሉ እዩ።

ኣመንቲ ባምቡላ ክርስትያናትን ማሕበራትን፡ ቅዱሳን ጥራይ ልሳን ከይኸኑ ማሕበር ሳርዴ ንመለበሚ እዩ።